

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stolanovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partit. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Un cuvânt.

În revista „Lamura“ de pe Iunie c. dl. Bălănescu, revizor școlar Satu Mare, scrie un articol în care relevă o situație de fapt pe care noi, ceștia din Ardeal, demult ne trudim s'o arătăm, dar nu ne putem face înțeleși pentru că se crede, că nu ne e glasul sincer. Ori cer motive or mai fi la substratul chestiunii nu ne interesează și deci nici nu cercetăm.

Ascultați, vă rog: „O greutate în calea învățământului, stau manualele didactice.“ Manualele ce se întrebunțează aziăzi au subiectele povestite lung, cu multe figuri poetice, cu un vocabular prea bogat, neînțeles de copii.“

Dl. Bălănescu e îngrijorat de învățământul dela graniță, dar aceste constatări au valoarea lor aproape în toate județele de dincoace de Carpați.

Suntem foarte mulțumitori dl. Bălănescu pentru că a ridicat chestiunea.

Ne vom mai ocupa de chestiune și mai ales vom să auzim glasul mai multor colegi.

„Amicul Școlii“ va publica mostre de texte, menite

să fructifice în școlile ardelene, unde azi sunt introduse, cărțile didactice ne adaptate învățământului de aici.

Toma Cocîșiu.

Rolul ce revine școlii și familiei la înfăptuirea educației copilului prin școala muncii

de I. DOBRE inv. dir.

II.

Bine face învățătorul care dă directive noi la perfecționarea diferitelor obiecte pe cari și le fac tărani singuri din respectiva comună. În tot cazul nu-l vom forța pe elev așa fel, ca la lecțiile din celelalte studii să nu mai fie în stare a scrie, desemna etc. pe motivul că a eșit cu mâna rănită dela rândea. Dacă ai putut infiltra în copil suflet și dragoste pentru muncă și creațiune, ai făcut indiferent de obiectele și de felul lor de executare, foarte mult.

Am zis că numai cunoștințele câștigate prin simțirile noastre sunt o moștenire trăinică din școală. Ca școala activă care practică acest fel de a comunica cunoștințele copiilor să-și poată ca succes îndeplini misiunea, are trebuință precum am amintit, de anumite laboratoare, unde elevul să fie pus față'n cu față cu ceiace i-se comunică. Aceste sunt muzeele, tovărășiile, șezătorile, corurile, grădinile de experiență și atelierele școlare despre care am vorbit mai înainte. Să vorbim acum de fiecare în parte.

Muzeul școlar este o adunare de diferite obiecte vechi și noi, cu cari avem de lucru la predarea diferitelor cunoștințe. Așa inv. dimpreună cu copiii va aduna și selecționa tot felul de minerale și metale ce s'ar găsi în hotarul comunei. Întrucât păământul nu conține unele din ele și de cari programa școlii amintește, se vor procura cu ocaziunea excursiunilor sau din inițiativa învățătorului. Tot așa și flori presate și în special plantele cari avem să-le studiem la studiile naturale. Tablouri istorice cât mai multe în fața cărora să fie pus elevul la lecțiile de Istorie. Pentru întregirea lecțiilor de Istorie, să adunăm monete din toate timpurile și mărci poștale ale diferitelor țări.

Să nu fim însă prea pretențioși față de muzeu școlar, dând naștere la exagerări, cari nu pot folosi învățământului, ba dimpotrivă face pe inv. să-și piardă vremea. Mi-s'a dat ocazie să văd cum un inv. tânăr, a început să colecteze și să îngrămădească în colecția școlii și cranii de cai. La întrebarea că la ce lecții are să-i folosească, afară de lămurirea ca să îmbogățească colecția școlii, nu m-a putut lămuri. Muzeul școlar deci

să nu constea din cât mai multe obiecte, dar străine de sufletul școlăii ci cât se poate numai din acelea despre care se vorbește în școală. În colecția școlăii să nu lipsească produse din alte continente, ca : ceaiu, cafea, orez, portocale, lămâi etc. Și fiindcă este vorba de portocale și lămâi, pun întrebarea că în locul florilor, din școală, nu s'ar putea cultiva în salele calde de iarnă, lămâiul, portocalul și măslinul ?

Tovărășiile școlare vor servi pentru aplicarea cunoștințelor din Aritmetică. Aici vom forma pe omul practic și onest în afacerile lui. Aici i-se va atrage aminte asupra încercărilor grele, isvorâte din muncă neserioasă. E adevăret că acest fel de a întui cunoștințele din școală reclamă timp. Rezultatele sunt însă mari. De cât să știe elevul pe de rost toate regulele aritmetice, ca să le uite în dată ce calcă pragul școlăii, mai bine să știe elevul a aplica la cooperativă dacă nu mai mult, cel puțin cele patru operațiuni fundamentale. Să nu se cerce să se dea prea mult de lucrul elevilor și inv. cu multele registre și formalități, obicei în gospodăria țării.

Nu din mulțimea hotărârilor și a proceselor verbale răsare cinstea adeseori compromisă la noi în astfel de cazuri, ci sufletul copilului trebuie astfel educat, ca să-și dea seama de marea răspundere individuală și școală, ce o are în astfel de cazuri. Operația să fie cât de simplă deci, pentru economisirea timpului, dar cât mai adâncită în sufletul copiilor. Să trecem acum la grădina școlară și nu cum se zice în legea școlară, câmpuri de experiență, Fac această deosebire, ca să arăt greșala improprietății școlăii cu terenuri, cu extensiumi aci mai mari, aci mai mici, după împrejurări, cu scopul de-a face o gospodărie model, atât pentru creșterea practică a viitorilor economi, cât și a acelor actuali. Dacă grădinile modeste din trecut de pe lângă școală, a putut realiza exemple de toată lauda prin cultivarea de pomi fructiferi, care azi în multe sate, dealungul drumului și prin grădini, reamintesc plăcut munca învățătorilor din trecut, terenurile de azi cu pământ mai mult și mai bun sunt departe de a realiza ceva. Rezultatele cari s'a ajuns cu aceste terenuri, în cele mai multe cazuri, au fost cearta între învățători la împărțirea lor. Nu trebuie să ne cugetăm la realizarea de progrese prea mari, fără a ținea cont de starea poporului, care este chemat a face sacrificiu peste puterile lui, căci îi perdem dragostea și așa puțină, de jertfa pentru școală. Iar în grădinița care o cred potrivită deocamdată pentru școală, învățătorul să lucreze numai pentru dezvoltarea dragostei de muncă a copiilor se aplice lecțiile din școală, ci nu pentru a-și umplea cada proprie cu varză. Înainte de a trece școala la o gospodărie modernă, să facă deocamdată să dispară ciulina de pe lângă casa Românului.

Cât despră corurile școlar inv. trebuie să știe, că a învăța cât de frumos pe copil a cânta, el nu va simți farmecul și puterea cântecului, ca atunci când este pus în fața lămei, a părin-

ților și a rudelor, să cânte. Renaște în el dorința de progres și dragostea de frumos. Prin urmare să fie pus cât mai des cu ocaziuni de teatre școlare ca să cânte.

Despre șezătorile copiilor, unde alegându-se diferite bucăți literare potrivite pentru ei, zic, să le dăm ocaziuni potrivite a face cunoștință și cu diferiți scriitori, despre cari mai înainte li-s'a vorbit în școală. E și aceasta o frumoasă activitate școlară, care va face pe copil de mic a pătrunde cât mai adânc în înțelepciunea cărților.

Când am expus toate acesta, mă cuget și la greutățile înfăptuirii lor. Nimenea din nici o parte nu caută să producă ceva, din toate câte am înșirat aci, lăsându-se toate în sarcina noastră, a inv. Și dacăt te cugeți că și el este numai un om, nu e mirare că multe rămân numai scrise pe hârtie, dar în realitate ba.

Pentru ușurarea muncii noastre va trebui ca să desvoltăm în sânul familiei dragostea de jertfă pentru școală. Această dragoste va încălzi însă numai atunci, când ne vom pune în contact cu părinții copiilor. Dar nu cu vorbe căci ele omoară năzuința, ci cu fapte. Arată-i pentru ce-i ăeri jertfe, căci încrederea lui a fost prea mult speculată. De vorbe goale și umflate e sătul, așa că azi începe să fie rezervat la toate. Pune-te deci de fă legătură sufletească cu el. În timpul ierni, în zilele de sărbătoare cheamă-l dela vatra lui, unde gândurile lui rătăcesc pe drumuri pustii, la școală. Pune-l în fața copilului său drag, care să-i declame cu sufler, să-i cânte frumos, să-i joace piese teatrale și vei avea satisfacția în șiroaiele de lacrimi, ce-i curg pe obraz de bucurie și de mândria copilului său. Atunci să înalță el sufletește și se înalță la o altă concepție față de școală și inv. său. Și cu cât vei repeta mai mult astfel de scene, cu atât mai mult l-ai apropiat școliei și la apelul tău nu va întârzia, să-ți dea ceva pentru muzeul școlar, pentru grădină, cor etc. Nu te amesteca în fleacurile satului, ridicate sus cu mintea, ca să fii văzut ca dascăl. Lasă afacerile de negoț cu țărani pe seama altora, ca să nu te boteze cu numele de gheșeftar. Caută legături, dar nu prea avântate, cu fruntașii comunei, atrăgându-le luarea aminte asupra neajunsurilor școlare. Spre binele tău și a școliei, fă politică isteată. Astfel vom ajunge ca și familia să contribuie la înfăptuirea cât mai repede a școliei active.

În legătură cu școala activă, voesc să spun ceva și despre activitatea morală. Activitatea morală se desvoltă la predarea studiului Religiei. Acolo să nu ne mulțumim numai cu maxime ca: „Să ne ajutăm unii pe alții” ci trebuie pus copilul chiar în școală să o aplice. Așa de ex. în clasă se află un elev sărac, lipsit de material didactic și de sigur vom avea și elevi în stare mai bună, care a avut posibilitatea de a-și putea cumpăra mai multe creioane etc. Acesta va fi pus în fața clasei să ajute din al său pe copilul sărac.

De cât a învăța multe și fără înțeles și pătrundere pe co-

pil, mai bine cât de puține lipite bine de fondul sufletului său, din care mai târziu va răsări priceperea și-a celorlalte probleme ale vieții.

Statul ar trebui să poarte recordul la înfăptuirea școalei active. El trebuie să dovedească în primul rând că are în adevăr intențiunea de-a ridica poporul prin școală. A obliga pe țaran să-și trimită sub pedeapsă copilul la școală, îndatorindu-l să-i cumpere cărți, să clădească și școale, ateliere, cu un cuvânt, tot ce trebuie pentru școală, dându-i în schimb numai pe învățătorul și acela rău plătit, nu însemnează multul ce se face pentru el, de către stat. Ce rost poate avea faptul ca inv. satului sărac să-și primească chiria locuinței tot dela popor, pe când cel dela orașe, unde posibilitățile de plată sunt mai mari, s'o primească dela stat. Școala primară trebuie considerată ca fundamentul și parterul unei clădiri mărețe, unde urmează la catul întâiu inv. secundar cu ramificațiile lui și așa mai departe. Lăsat fundamentul în grija poporului să-l îngrijască cu puterile lui limitate, nu știu ce se va întâmpla cu fațada surzătoare de mândrie a caturilor de sus. Dar să lăsăm aprecierile acestea cari vor face obiectul unei alte lucrări și să ne reîntoarcem la școală.

Precum căldura soarelui în zilele primăverii, face ca pământul să se trezească din amorțeala lui la viață, scoțând la iveală podoaba lui, tot așa și școala numai prin căldura sufletului dascălesc și nu prin regulamente și legi, se poate renaște, scoțând la iveală forțele națiunii. Natura prin exemplul ei ne învață să nu forțăm lucrurile. Nu cercați să semănați bradul la șes și stejarul la munte, ca să reveniți, în urmă schimbându-i. Nu-l forțați pe învățător în convingerile sale. El își are convingerile din pățite, auzite și simțite.

Faceți să răsară pe cerul cultural al neamului soarele, care să încălzească inimile descălești, să aprindă în peptul lor dorul de muncă, în creierul să formați pe judecătorul cel drept, muștrătorul în abaterile sale, care este conștiința.

Altcum învățătorul la sfârșitul carierei sale muștrat fiind de conștiința sa și de neam, că în activitatea sa școlară, n-a realizat încă ceiace natura l-a învățat, când va răspunde fără muștrare ce să fac?

Pământul are un soare

Învățătorul pe nime.

(Sfârșit.)

AVIZ!

Domnii învățători din plasa Vințul de jos își pot cumpăra toate manualele și rechizitele școlare dela Cooperativa

„PLUGARUL“

din comuna Vințul de jos, unde am transpus spre desfacere un mare stoc din aceste articole.

„COOPERATIVA ÎNVĂȚĂTORILOR“
din județul alba.

BCU Cluj / Central University of Cluj

„Cooperativa Învățătorilor din județul Alba“ A.I.U.D.

Librărie, Papetărie și Manufactură.

Domnule Director
Învățător !

Având în vedere începerea anului școlar cu onoare Vă atragem atențiunea asupra secției noastre de librărie, care este cea mai bine asortată cu toate manualele de învățământ și rechizitele de școală, — birou și imprimate școlare.

Cumpărând direct dela editurile și fabricile cele mai însemnate, cantități foarte mari de tot soiul de caete, rechizite școlare și de birou, ne aflăm în plăcută situație de a Vă vinde calități mult superioare, cu prețuri mai estine oa ori unde.

Nu cumpărați deci de ori unde calități inferioare cu prețuri mari!

Cereți dela noi cu toată încrederea orice articol apărținător

secției de librărie și pelângă, că veți fi servit prompt *spriginiți și comerțul Român și Instituția care este și a D'Voastră.*

Orice marfă ce nu Vă corespunde o primim înapoi!

La cărți și rechizite școlare cumpărate contra plată sau ramburs, Vă acordăm 10% reducere!

Vă atragem atențiunea în special asupra cartelor noastre, cari au o execuție foarte frumoasă ca exterior, cu copertă groasă și cu foi din hârtie velină, în toate filagele începând cu 6, 8, 10, etc. în toate liniaturile; dictando, caligrafie, aritmetică și albe, cu prețurile începând dela Lei 1, 2, 3 etc.

Iată tabloul manulelor aflate în depozitul nostru;

1. Abecedare.

Dr. Stroia — D. Lăpădat — Crișan, prelucrat după noua programă de J. Crișan sub-dir M. Sasu, T. Roșu, I. Pavel revizori școlari	Lei 24
Stan-Ciorănescu	" 25
Dulfu-Cristescu	" 20
Chelaru-Ghiață	" 21

2. Cărți de citire.

P. Petrescu—Dan—Dumitrașcu—pentru clasa	II primară	Lei 37
" " " " " "	III " "	48
Sadoveanu—Dan—Petrescu—Stan " " "	IV " "	60
" " " " " "	II " "	33
" " " " " "	III " "	42
" " " " " "	IV " "	72
" " " " " "	V " "	65
" " " " " "	VI " "	68
Dulfu—Chelaru " " " "	VII " "	58
" " " " " "	II " "	38
" " " " " "	III " "	41
" " " " " "	IV " "	59

3. Gramatici.

P. Petrescu—Dan—Dumitrașcu—pentru clasa	III primară	Lei 14
" " " " " "	IV " "	15
Gârboviceanu—Chelaru " " " "	III " "	18
" " " " " "	IV " "	18
Pătrașcu—P. Petrescu " " " "	III—VII " "	—

4. Aritmetici

Constantinescu—P. Petrescu—pentru cl. I primară . . .	Lei 20
„ „ „ „ II „ . . .	„ 20
„ „ „ „ III „ . . .	„ 14
„ „ „ „ IV „ . . .	„ 14
„ „ „ „ V „ . . .	„ 15
Biciulescu „ „ „ VI „ . . .	„ 11,50
„ „ „ „ I „ . . .	„ 15
„ „ „ „ II „ . . .	„ 16
Dulfu—Georgescu „ „ „ I—VII „ . . .	„ —

5. Geografii

M. Sasu: Geografia județului Alba p. cl. II primară în conformitate cu noua programă analitică și noua împărțire administrativă	Lei 20
P. Petrescu—Dan—Dumitrașcu—pentru cl III primară . . .	„ 44
„ „ „ „ „ IV „ . . .	„ 45
Dulfu—Cristescu	„ III „ . . .
„ „ „ „ „ IV „ . . .	„ 25
Costescu—Stoinescu	„ V „ . . .
„ „ „ „ „ VI „ . . .	„ 40

6. Științe-Naturale.

Bratu—Petrescu—Stan—pentru cl V primară	Lei 33
„ „ „ „ „ VI „	„ 21

7. Caete de caligrafie.

P. Petrescu—Dan—Dumitrașcu—pentru cl I—IV à . . .	8 Lei
Biciulescu— „ „ „ I—IV à . . .	9 Lei

8. Caete de desen.

P. Petrescu—Dan—Dumitrașcu—pentru cl II—IV à . . .	10 Lei
--	--------

Școalele din plasa Sebeș se pot aproviziona cu toate cele de mai sus dela depozitul nostru din Sebeș.

Rugându-Vă pentru spriginul prin Onoratele DVoastre comande, Vă asigurăm, că le vom efectua spre deplină mulțumire.

Vă salutăm cu toată stima.

*Cooperativa Invățătorilor
AIUD.*